

Sygn. akt I ACa 1173/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Robert Obrębski (spr.)

Sędziowie: SA Edyta Jefimko

SO del. Joanna Zaporowska

Protokolant: ref. staż. Julia Murawska

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2014 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W.

przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Finansów

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 20 grudnia 2012 r.

sygn. akt I C 1208/11

I. oddala apelację;

II. zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt IA Ca 1173/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 24 września 2011 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością we W. wniosła o zasądzenie od Skarbu Państwa – Ministra Finansów kwoty 535622,69 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 grudnia 2010 r. do dnia zapłaty tytułem naprawienia szkody wywołanej bezprawnym wydaniem przez Ministra Finansów dwóch decyzji z dnia 14 lipca 2008 r., utrzymujących w mocy decyzje z dnia 6 czerwca 2007 r., którymi nie zostały uwzględnione wnioski powodowej spółki o przedłużenie zezwolenia na dalsze prowadzenie we W. dwóch salonów do gry na automatach, udzielonego decyzjami Ministra Finansów z dnia 8 czerwca 2001 r. Powódka wskazywała, że obie decyzje z dnia 14 lipca 2008 r. zostały uchylone wyrokiem WSA w Warszawie z dnia 31 marca 2009 r., podnosiła ponadto, że nie mając możliwości prowadzenia wskazanej działalności od lipca 2008 r. do sierpnia 2009 r., poniosła rzeczywistą stratę polegającą na konieczności regulowania należności za dzierżawę dwóch lokali przy ul. (...) i przy ul. (...), kasetonów i tablic reklamowych, w łącznej wysokości równej należności głównej podanej w pozwie. Podczas rozprawy powódka ograniczyła żądanie do kwoty 521817,92 zł odpowiadającej wysokości czynszu

na dzierżawę tych lokali w okresie podanym w pozwie, zrezygnowała natomiast z dochodzenia od strony pozwanej pozostałych ze wskazanych wydatków.

Strona pozwana wnosila o oddalenie powództwa, twierdziła bowiem, że powódka nie wykazała przesłanki bezprawności działania podanego w pozwie na uzasadnienie żądania, podnosiła ponadto, że pomiędzy wydaniem decyzji z dnia 14 lipca 2008 r. a poniesieniem przez powódkę wydatków na dzierżawę wskazanych lokali nie zachodzi adekwatny związek przyczynowy, którego brak wyklucza możliwość uwzględnienia powództwa opartego na art. 417¹ § 2 k.c.

Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2012 r. Sąd Okręgowy oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 7200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na podstawie dokumentów złożonych przy pozwie, które nie były podważane przez pozwanego, Sąd Okręgowy ustalił, że decyzją Ministra Finansów z dnia 8 czerwca 2001 r. na rzecz powodowej spółki wydane zostały dwa zezwolenia na prowadzenie salonów do gry na automatach w lokalach przy ul. (...) oraz przy ul. (...) we W. przez okres sześciu lat, jak również że dwa wnioski powódki z dnia 8 grudnia 2006 r. o przedłużenie tych zezwoleń na okres 6 lat nie zostały uwzględnione, przyczyną negatywnych decyzji z dnia 6 czerwca 2007 r. było bowiem toczenie się postępowań karnych przeciwko członkom zarządu powodowej spółki. Sąd Okręgowy ustalił także, że postępowania wywołane wnioskami powódki o ponowne rozpoznanie sprawy było zawieszona do czasu usunięcia wskazanych przeszkód, podniósł, że zmiana członków zarządu i sprzedaż udziałów przez osoby objęte zarzutami karnymi uzasadniały podjęcie zawieszonych postępowań, jednakże decyzjami z dnia 14 lipca 2008 r., jak ustalił Sąd Okręgowy, obie decyzje z dnia 6 czerwca 2007 r. zostały utrzymane w mocy, Minister Finansów ustalił bowiem, że wystąpienie o zezwolenie na prowadzenie salonów do gry na automatach, w obu wskazanych lokalach przez inne podmioty zainteresowane, wymagało przeprowadzenia przetargów, stosownie do art. 24 ust. 2 ustawy o grach i zakładach wzajemnych. Sąd Okręgowy ustalił również, że w wyniku uwzględnienia skargi powódki na decyzje Ministra Finansów z dnia 14 lipca 2008 r., wyrokami Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 31 marca 2009 r., obie zaskarżone decyzje zostały uchylone ze względu na naruszenie przez Ministra Finansów art. 36 ust. 3 powołanej ustawy poprzez bezzasadne uznanie, że przeprowadzenie przetargu jest wymagane w wypadku rozpoznawania wniosku o przedłużenie zezwolenia na dalszy okres. Sąd Okręgowy ustalił także, że w okresie od lipca 2008 r. do sierpnia 2009 r. powoda spółka wydała na dzierżawę lokalu przy ul. (...) we W. kwotę 273181,75 zł, wskazał ponadto, że dzierżawa lokalu przy ul. (...) wiązała się dla wydatkiem powódki w podanym okresie wynoszącymi 262440,94 zł. W żadnym z tych lokalu, jak ustalił Sąd Okręgowy, powodowa spółka nie prowadziła działalności w podanym okresie, ponoszenie kosztów ich utrzymania do czasu zakończenia wskazanych spraw administracyjnych było jednak konieczne do dalszego prowadzenia działalności, jej kontynuowanie było bowiem możliwe wyłącznie w lokalach wskazanych w decyzjach z dnia 8 czerwca 2001 r., chodziło bowiem o przedłużenie okresu ich obowiązywania.

Oceniając znaczenie ustalonych okoliczności pod kątem przesłanek z art. 417 § 1 w zw. z art. 417¹ § 2 k.c., Sąd Okręgowy dopatrył więc wprawdzie bezprawności działania polegającego na wydaniu przez Ministra Finansów obu decyzji z dnia 14 lipca 2008 r., którymi zostały utrzymane w mocy odmowne decyzje dotyczące wniosku powódki o przedłużenie uzyskanych wcześniej obu zezwoleń na prowadzenie salonów do gry na automatach w obu wskazanych lokalach (...), niezgodność tych decyzji z prawem została bowiem w tej sprawie wykazana wyrokami WSA w Warszawie z dnia 31 marca 2008 r., nie było to jednak wystarczające do uwzględnienia powództwa wniesionego w tej sprawie, Sąd Okręgowy uznał bowiem, że pomiędzy wydatkami powódki na dzierżawę tych lokali w istotnym dla sprawy okresie a wydaniem uchylonych decyzji Ministra Finansów z dnia 14 lipca 2008 r. nie występował adekwatny związek przyczynowy z art. 361 § 1 k.c., nie było więc podstaw do uznania, że wydatki, które powódka poniosła na dzierżawę lokali, zostały spowodowane przez wadliwe decyzje, gdyby bowiem wnioski o przedłużenie zezwoleń zostały uwzględnione, powodowa spółka tym bardziej ponosiłaby koszty dzierżawy lokali przeznaczonych do prowadzenia salonów do gry na automatach. Uznając, że nie został spełniony konieczny element związku przyczynowego pomiędzy szkoda a zdarzeniem, z którego powódka wywodziła dochodzone roszczenie, Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do uwzględnienia powództwa i podniósł, że powódka nie dochodziła w tej sprawie naprawienia innych elementów doznanej szkody, nie usiłowała nawet wykazać, że opłaty za dzierżawę lokali mogłyby zostać w całości pokryte z dochodów, które powódka mogłaby uzyskać, gdyby w istotnym dla sprawy okresie prowadziła wskazaną działalność.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniosła powódka. Zaskarżając ten wyrok w całości, w powódka zarzuciła Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 417 § 1 w zw. z art. 417¹ § 2 k.c. w zw. art. 361 § 1 i 2 k.c. przez nieuzasadnione przyjęcie, że strona pozwana nie podnosi odpowiedzialności za skutki wydania bezprawnych decyzji Ministra Finansów z dnia 14 lipca 2008 r., że wydatki powódki na dzierżawę dwóch lokali we W., przeznaczonych na salony do gry na automatach, nie stanowiły szkody, obowiązek naprawienia której obciąża stroną pozwaną, jak również że pomiędzy wydaniem wadliwych decyzji a poniesieniem wskazanych wydatków przez skarżącą nie występuje adekwatny związek w sytuacji, gdy zgodne z prawem prowadzenie takiej działalności nie mogło się odbywać w innych lokalach, a tym bardziej bez wymaganych w tym zakresie zezwoleń, powodowa spółka nie mogła natomiast zrezygnować z tych lokali przed zakończeniem postępowań administracyjnych, musiała więc także ponosić wydatki na ich wydzierżawienie. Strona powodowa zarzuciła Sądowi Okręgowemu pominięcie wszystkich istotnych okoliczności sprawy, sprzeczne z art. 6 w zw. z art. 361 § 1 i 2 k.c. uznanie, że powódka nie udowodniła związku przyczynowego pomiędzy doznaną stratą na wydaniem przez Ministra Finansów bezprawnych decyzji administracyjnych, jak również niezgodne z art. 321 § 1 k.p.c. wymaganie wykazania przez skarżącą, że dochody z prowadzenia dwóch salonów do gry na automatach mogłyby pokryć wydatki na wydzierżawienie lokali, w których taka działalność miała być prowadzona w okresie podanym w pozwie, wynikające z przeoczenia, że powódka dochodzi od Skarbu Państwa w tej sprawie wyłącznie naprawienia szkody polegającej na wydatkach poczynionych na wydzierżawienie wskazanych lokali, nie żąda natomiast naprawienia szkody polegającej na utracie zysków, których mogła się spodziewać w wypadku prowadzenia tej działalności w okresie podanym w pozwie. Każdy z podanych zarzutów został obszernie opisany w apelacji, w ostatniej kolejności powódka zarzuciła natomiast Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez nieuzasadnione potraktowanie aneksu do umowy dzierżawy jednego lokali jako dowodu na nieistnienie związku przyczynowego pomiędzy realizacją tej umowy przez skarżącą a wydaniem przez Ministra Finansów bezprawnych decyzji z dnia 14 lipca 2008 r. Na podstawie opisanych zarzutów powodowa spółka wnosiła o zmianę wyroku Sądu Okręgowego przez uwzględnienie powództwa w całości, podczas rozprawy apelacyjnej wniosła natomiast o obciążenie strony pozwanej kosztami procesu za obie instancje. W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o jej oddalenie i obciążenie powódki poniesionymi kosztami procesu w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie. Ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego były prawidłowe, nie były sporne pomiędzy stronami, zostały bowiem oparte na dokumentach, przede wszystkim urzędowych, ich ocena nie naruszała art. 233 § 1 k.p.c., także w zakresie umowy dzierżawy powołanej w apelacji, w wykonaniu której skarżąca regulowała czynsz za lokal, w którym prowadziła salon do gry na automatach, korzystając z zezwolenia udzielonego decyzją z dnia 8 czerwca 2001 r. Na podstawie tej umowy Sąd Okręgowy ustalił okoliczność zobowiązania się przez powódkę do niewypowiadania umowy pod rygorem zapłaty kary umownej. Strona skarżąca nie kwestionowała w apelacji ustalonej przez Sąd Okręgowy treści tej umowy, podważała natomiast znaczenie tej okoliczności przy ocenie związku przyczynowego pomiędzy wydatkami na czynsz za lokal a wydaniem wadliwych decyzji Ministra Finansów z dnia 14 lipca 2008 r., nie może więc ulegać kwestii, że w zakresie dotyczącym oceny sposobu wykorzystania tej umowy, nie chodziło o ustalenia faktyczne, lecz o ocenę wskazanego związku. Zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 233 § 1 k.p.c. nie był więc zasadny, stronie skarżącej chodziło bowiem o podważenie argumentów związanych z zastosowaniem przez Sąd Okręgowy art. 361 § 1 w zw. z art. 417 § 1 i art. 417¹ § 2 k.c. na tle okoliczności sprawy, nie zaś o kwestionowanie ustaleń, które Sąd Okręgowy poczynił na podstawie tej umowy, oraz sposobu, w jaki przeprowadził dowód z tego dokumentu. Żadne istotne dla sprawy ustalenia Sądu Okręgowego nie zostały podważone, każde z nich zostało więc przyjęte za podstawę rozstrzygnięcia o zasadności apelacji wniesionej w sprawie, w której podstawowe znaczenie miała prawna ocena okoliczności tej sprawy, w tym zastosowanie powołanych przepisów w odniesieniu do oceny związku przyczynowego pomiędzy wydatkami powódki na dzierżawę obu lokali a wydaniem przez Ministra Finansów decyzji, które zostały uchylone wyrokami WSA w Warszawie z dnia 31 marca 2009 r, podniesienie tych

wydatków przez powódkę nie było bowiem podważane w tej sprawie, nie ulegało też kwestii, jak zasadnie uznał Sąd Okręgowy, że powódka wykazała przesłankę bezprawności działania strony przeciwnej przy wydaniu przez Ministra Finansów decyzji z dnia 14 lipca 2008 r. Zasadnie Sąd Okręgowy przyjął jednak, że we wskazanym zakresie nie zachodził adekwatny związek przyczynowy, odmienne stanowisko strony powodowej nie zasługiwało natomiast na uwzględnienie.

Odpowiedzialność odszkodowawcza Skarbu Państwa, oparta na art. 417 § 1 k.c., także w zakresie dotyczącym naprawienia szkody spowodowanej decyzją administracyjną, której niezgodność z prawem została potwierdzona na drodze właściwego postępowania, w szczególności wyrokiem sądu administracyjnego, jeżeli podlega aktualnemu stanowi prawnemu, w tym dodatkowym przesłankom z art. 417¹ § 2 k.c., obejmuje naprawienie pełnej szkody, w szczególności strat, które poszkodowany odniósł wskutek wydania takiej decyzji, jak też utraconych korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby wydana decyzja była zgodna z prawem. Koniecznym warunkiem ustalenia odpowiedzialności Skarbu Państwa opartej na powołanych przepisach jest jednak wykazanie związku przyczynowego między doznaniem szkody a wydaniem bezprawnej decyzji administracyjnej, z treści art. 361 § 2 k.c. jednoznacznie bowiem wynika, że podmiot zobowiązany do jej naprawienia ponosi odpowiedzialność tylko w granicach relacji przyczynowej określonej w § 1 powołanego przepisu, nie odpowiada natomiast za takie skutki majątkowe zdarzenia stanowiącego delikt Skarbu Państwa, których nie można uznać za normalne następstwa wydania bezprawnej decyzji administracyjnej (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., III CZP 125/05 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2012 r., IV CSK 406/11). Ocena związku przyczynowego pomiędzy poszczególnymi elementami zmian w majątku powoda a zdarzeniami wskazanymi w pozwie jako ich przyczyna, wymaga, tak jak we wszystkich innych wypadkach, poszukiwania tego ogniwa w stanie faktycznym sprawy, którym miał dominujące, a przez to i sprawcze znaczenie dla wystąpienia takiego skutku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2005 r., III CK 298/05). W sytuacji, gdy powodowa spółka za stratę w rozumieniu przyjętym w art. 361 § 2 k.c. uznawała swoje wydatki na wydzierżawienie dwóch lokali, w których zamierzała kontynuować działalność polegającą na prowadzeniu salonów do gry na automatach, nie było żadnych podstaw do uznania, że adekwatną przyczyną ich poniesienia przez skarżącą w istotnym dla sprawy okresie, czyli od lipca 2008 do sierpnia 2009 r., były dwie bezprawne decyzje Ministra Finansów z dnia 12 lipca 2008r., prezentując takie stanowisko, strona powodowa pominęła przede wszystkim, że podstawą tych wydatków nie było wydanie obu decyzji, lecz znacznie wcześniejsze zdarzenie, polegające na zawarciu przez powódkę dwóch umów dzierżawy tych lokali oraz ich wykonywanie przez następne lata i miesiące w podanym przedziale czasu. Nie były to więc dodatkowe wydatki związane z wydaniem obu decyzji z dnia 14 lipca 2008 r., lecz standardowe nakłady na działalność, którą powódka miała zamiar prowadzić w tych lokalach po uzyskaniu korzystnego rozstrzygnięcia w postępowaniach administracyjnych, które zostały zapoczątkowane złożeniem dwóch wniosków o przesłuzenie zezwoleń uzyskanych przez powódkę dwiema decyzjami z dnia 8 czerwca 2001 r. Nie posiadając prawa własności do lokali, które w treści tych decyzji zostały wskazane jako lokalizacja salonów do gry na automatach, mając jednak obowiązek prowadzenia działalności zgodnie z treścią tych decyzji, w szczególności w zakresie dotyczącym jej lokalizacji, niezbędne stało się ich wydzierżawienie oraz opłacanie czynszu, który z jednej strony był dla powódki wydatkiem powodującym zmniejszenie aktywów, z drugiej jednak strony były to niezbędne koszty prowadzenia działalności ukierunkowanej na zysk, pozytywna ocena której stanowiła dla powodowej spółki podstawę do wystąpienia o przedłużenie tych zezwoleń, osiągany z tej działalności przychód musiał być bowiem odpowiednio wysoki, aby powódka mogła pokryć czynione nakłady, ale również by uzyskała nadwyżkę finansową, której wysokość była podstawowym elementem wskazującym na rentowność tej działalności oraz na gospodarczy sens dalszego jej prowadzenia. Wydatki na wydzierżawienie obu lokali, tak jak pozostałe nakłady na prowadzenie salonów do gry na automatach, nie stanowiły jednak straty spowodowanej wydaniem przez Ministra Finansów dwóch decyzji z dnia 8 czerwca 2001 r., lecz nakład na działalność, która miała stanowić źródło większych przychodów. Zakres zysku wypracowywanego przez powódkę przez sześć lat prowadzenia salonów nie był jednak równy poziomowi przychodów, odliczeniu podlegały bowiem wszystkie nakłady, w tym czynsz za wydzierżawienie obu lokali, którego ponoszenie w późniejszym okresie nie było konsekwencją wydania przez Ministra Finansów bezprawnych decyzji z dnia 14 lipca 2008 r. i który nie mógł zostać przerzucony na stronę pozwaną jako część szkody doznanej przez powódkę, ponieważ związany z tym wydatek stanowił realizację umowy zawartej znacznie wcześniej i pozostawał nakładem na poczet działalności, którą powódka miała zamiar nadal prowadzić, nie mogła natomiast z tego tytułu

osiągać przychodu i wypracowywać zysku. Zasadnie więc Sąd Okręgowy uznał, wykluczając istnienie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy wydatkami powódki na czynsz za lokale a wydaniem obu decyzji z dnia 14 marca 2008 r., że gdyby wnioski powódki o przedłużenie zezwolenia nie zostały załatwione odmownie, kontynuując prowadzenie salonów, powódka musiałaby opłacać czynsz za korzystnie z tych lokali. Prawidłowo wykładając treść art. 361 § 1 k.c. na tle okoliczności tej sprawy, zasadnie Sąd Okręgowy uznał, że wydanie wskazanych decyzji nie było przyczyną ponoszenia przez skarżącą opłat czynszowych za dzierżawę lokali. Uzupełniając ten argument, należy dodatkowo wskazać, że przeciwko zasadności powództwa przemawiała zasada z art. 361 § 2 k.c., zgodnie z którą odszkodowanie wypłacane tytułem naprawienia szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym nie może przenosić zakresu szkody, nie może bowiem wzbogacać osoby poszkodowanej. Na tle okoliczności tej sprawy, czynsz za lokale pozostawał nakładem powódki na poczet działalności, zysk z której w poprzednim okresie stanowił tylko różnicę pomiędzy przychodami a wszystkimi nakładami, której powódka nie ujawniła w tej sprawie. Uznanie, że po wydaniu bezprawnych decyzji Ministra Finansów z dnia 14 lipca 2008 r., wskazane wydatki stanowiły element straty w majątku powódki, mogłoby prowadzić do przyznania skarżącej odszkodowania znacznie większego niż wysokość zysków, które powódka mogłaby osiągnąć, gdyby oba wnioski o przedłużenie zezwoleń zostały uwzględnione zgodnie z art. 36 ust. 3 powołanej ustawy o gra losowych i zakładach wzajemnych, musiałoby ponadto sprowadzać się do obciążenia Skarbu Państwa majątkowymi konsekwencjami nieposiadania przez powódkę praw właścicielskich do lokali, w których działały salony do gry na automatach. Przyjęcie tego stanowiska nie było jednak zasadne faktycznie i prawnie, zakres odpowiedzialności odszkodowawczej nie obejmuje bowiem majątkowych następstw dalszego ponoszenia przez poszkodowaną nakładów na działalność nastawioną na zysk, ani konsekwencji nieposiadania przez skarżącą praw właścicielskich do lokalu przeznaczonego na dalsze jej prowadzenie, może natomiast obejmować zyski, które poszkodowana mogłaby osiągnąć, z odpowiednio dużym prawdopodobieństwem, gdyby nie wystąpiło zdarzenie uzasadniające odpowiedzialność deliktową Skarbu Państwa, czyli gdyby nie została wydana bezprawna decyzja administracyjna. Ani z pozwu, ani też z dalszych pism powódki nie wynika, by w rozpoznawanej sprawie skarżąca domagała się od Skarbu Państwa naprawienia szkody, której mogła faktycznie doznać wskutek wydania bezprawnych decyzji Ministra Finansów z dnia 14 lipca 2008 r. Przeciwnie, podstawa faktyczna powództwa została świadomie ograniczona do wydatków na wskazane lokale, nie obejmowała więc *lucrum cessans*, skarżąca nie ujawniała bowiem przychodów, które uzyskiwała z prowadzenia salonów do gry na automatach we W., nie wskazywała też na nakłady, które ponosiła na ich funkcjonowanie, poza czynszem za lokale, w apelacji zarzuciła natomiast Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 321 § 1 k.p.c. przez wkroczenie w ocenę okoliczności, które nie zostały podane jako podstawa faktyczna powództwa. Sąd Apelacyjny nie podzielił zasadności tego zarzutu, nie można było bowiem uznać, aby zwracając uwagę na pozycje mogące stanowić szkodę wywołaną wydaniem bezprawnych decyzji z dnia 14 lipca 2008 r., w tym na różnicę między przychodami a kosztami ich uzyskania, bez dokonania jakichkolwiek ustaleń faktycznych, tylko na potrzeby wskazania argumentacji przeciwko zasadności powództwa opartego na wadliwym rozumieniu straty w rozumieniu przyjętym w art. 361 § 2 k.c., Sąd Okręgowy wykroczył poza zakres swojej kognicji, zwłaszcza w sytuacji, gdy w wyroku objętym apelacją zostało zawarte rozstrzygnięcie ograniczone wyłącznie do podanej w pozwie podstawy faktycznej roszczenia, w uzasadnieniu zostało zaś zamieszczone zastrzeżenie, że powództwo nie dotyczyło naprawienia szkody polegającej na utracie zysków, jakich powódka mogła się spodziewać, gdyby wnioski o przedłużenie zezwoleń został uwzględnione we właściwym terminie, jak też że pominięcie w pozwie oraz nieudowodnienie podczas rozprawy okoliczności związanych z wysokością utraconych zysków uniemożliwiało ocenę zasadności możliwej szkody, której powódka mogła doznać wskutek wydania bezprawnych decyzji z dnia 14 lipca 2008 r. Podzielając argumenty podane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, należy wskazać, że stanowisko Sądu Okręgowego było wyrazem prawidłowego zastosowania zasady *ne eat iudex ultra petita patrium*, nie stanowiło natomiast naruszenia art. 321 § 1 k.c., odmienny pogląd strony skarżącej nie zasługiwał natomiast na uwzględnienie.

Zasadnie Sąd Okręgowy wskazał ponadto, że zapisy zawarte w aneksie do umowy, na podstawie której skarżąca korzystała z lokalu przy ul. (...) we W., dostarczały dalszego argumentu przeciwko uznaniu związku przyczynowego pomiędzy wydatkami skarżącej na jego dzierżawę na wydaniem jednej z bezprawnych decyzji z dnia 14 lipca 2008 r., wykazywały bowiem, że przyczyną konieczności ponoszenia tych wydatków przez powódkę w okresie przerwy w prowadzeniu salonu, który w okresie wcześniejszym działał pod tym adresem, nie była sprzeczność z prawem powołanej decyzji, lecz zobowiązanie się przez stronę powodową do niewypowiadania tej umowy pod rygorem kary

umownej. Nie zaprzeczając, że zachowanie prawa do korzystania z obu lokali było niezbędnym warunkiem uzyskania przez skarżącą przedłużenia zezwoleń na prowadzenie salonów do gry na automatach, ich lokalizacja była bowiem istotnym elementem wydanych zezwoleń, nie mogła więc ulec zmianie, należy ponownie podnieść, że strona pozwana nie może ponosić odpowiedzialności za nieposiadanie przez powódkę praw właścicielskich do lokali, w których salony były zorganizowane, nie może także odpowiadać za konieczność ponoszenia przez powódkę opłat czynszowych w okresie toczenia się postępowań, które zmierzały do przedłużenia zezwoleń na dalsze prowadzenie salonów do gry na automatach, nie był to bowiem skutek wydania bezprawnych decyzji przez Ministra Finansów, lecz konsekwencja prowadzenia przez skarżącą działalności opartej na cudzej własności. Z podanych powodów apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Oddalenie apelacji w całości uzasadniało obciążenie powódki kosztami postępowania apelacyjnego, poniesionymi przez stronę pozwaną przed Sądem Apelacyjnym. Na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i przy zastosowaniu §13 ust. 1 pkt 2 w zw. z §6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokacie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, Sąd Apelacyjny zasądził od powódki na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 5400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym. Uwzględniona została stawka minimalna przewidziana dla spraw o zapłatę oraz podana w apelacji wartości przedmiotu zaskarżenia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów i art. 385 k.p.c., Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.